

Informatiepunt dwang in de zorg

[Home](#) [Wanneer is er sprake van dwang?](#)

Wat betekent dit voor: [cliënt](#) familie [professional](#)

[Lees voor..](#)

Wanneer is er sprake van dwang?

Dwang wil zeggen dat uw familielid zorg of een behandeling krijgt waar hij geen toestemming voor heeft gegeven. Omdat hij die zorg of behandeling niet wil. Dementerende ouderen kunnen vaak zelf geen toestemming geven. In die situatie is er sprake van dwang als de vertegenwoordiger geen toestemming geeft voor de zorg of de behandeling.

Toestemming

Normaal gesproken krijgt iemand alleen zorg of een medische behandeling als hij daarvoor toestemming geeft. Bij (dementerende) ouderen bespreekt de behandelaar (meestal een specialist ouderengeneeskunde) dit samen met de cliënt. De afspraken worden in het zorgleefplan gezet.

Vertegenwoordiger

Het kan zijn dat uw familielid zelf geen toestemming kan geven omdat hij de gevolgen van zijn beslissingen niet overziet. Dan is vervangende toestemming van een vertegenwoordiger nodig.

Dwang

In uitzonderlijke situaties kan de behandelaar maatregelen treffen waar uw familielid of zijn vertegenwoordiger het niet mee eens is. Dan is er sprake van dwangmaatregelen. Dit mag alleen als het echt niet anders kan en moet zo kort mogelijk duren. Dwang is alleen mogelijk alleen als uw familielid is opgenomen via artikel 60 of met een inbewaringstelling of een rechterlijke machtiging in een zorginstelling met een bopz-aanmerking.

Noodsituatie

Ook in een noodsituatie is dwang mogelijk. Door de ziekte van uw familielid kan er direct gevaar ontstaan voor hemzelf of voor anderen. De behandelaar mag hem in deze situaties kortdurend [afzonderen](#), [fixeren](#) (vastbinden), of [gedwongen medicatie](#), [vocht of eten](#) geven. Dit heet 'het toepassen van middelen en maatregelen'. Kortdurend wil zeggen: maximaal zeven dagen.

Dwangbehandeling

Dwangbehandeling betekent dat uw familielid tegen zijn wil behandeld wordt, of tegen de wil van de vertegenwoordiger. De behandeling bestaat bijvoorbeeld uit medicijnen, die hij ongemerkt in zijn eten krijgt of onder dwang toegediend krijgt. Een dwangbehandeling is alleen mogelijk als de behandelaar die behandeling in het zorgleefplan heeft vermeld. Verder moet er sprake zijn van gevaar voor hemzelf of anderen.

Dwang is niet gewenst

Dwang in de zorg mag alleen als het echt niet anders kan. Hulpverleners worden daarom opgeleid om situaties waarin gevaar kan ontstaan snel te herkennen en zo te handelen dat de situatie zonder dwang tot rust komt. De laatste jaren streven steeds meer instellingen bewust naar het terugdringen van dwang.

Waarom bestaat het dan?

Hulpverleners hebben soms te maken met bedreigende situaties waarin zij snel een beslissing moeten nemen. Zij zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van uw familielid, voor de veiligheid van andere cliënten en van de betrokken hulpverleners. Als dwang op zo'n moment de enige manier is om uw familielid of anderen te beschermen tegen gevaar, kan het toegestaan zijn.

Goede zorg

Het komt ook wel voor dat hulpverleners in een instelling sneller of vaker dwang gebruiken dan eigenlijk nodig zou zijn. Dwang is dan bijvoorbeeld de gebruikelijke manier om problemen op te lossen, of hulpverleners zijn niet voldoende getraind om op andere manieren met problemen om te gaan. Overal in Nederland zijn initiatieven om hulpverleners meer bewust te maken van dwang en de gevolgen daarvan. [Goede zorg](#) krijgt daardoor steeds meer aandacht.

Niet gevonden wat u zocht? Ga naar het [contactformulier](#) of bel 0900-1121314 (10 eurocent per minuut), en we helpen u graag verder. We zijn maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur bereikbaar.

 [Deel op twitter](#)

 [Deel op facebook](#)

 [Deel op linkedin](#)

Laatste wijziging: 30-05-2010